

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland**Datum ingekomen vragen** : 23 maart 2020**Datum GS-besluit** : 12 mei 2020**Vragen nr. 30**

Vragen van mevrouw **W. Koning-Hoeve** (CDA) over uitspraak Rechtbank Noord-Nederland over hanteren eigen risico 20% vergoeding faunaschade

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 23 maart 2020 door het lid van Provinciale Staten, mevrouw **W. Koning-Hoeve** (CDA), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Op 13 maart 2020 heeft de Rechtbank Noord-Nederland een uitspraak gedaan inzake een geschil tussen de provincie Fryslân en een ondernemer over het hanteren van het eigen risico van 20% voor de vergoeding van faunaschade, veroorzaakt door ganzen (zaaknummer LEE 19/3157). Deze uitspraak kan gevolgen hebben voor de in het coalitieakkoord afgesproken verhoging van het eigen risico in de provincie Noord-Holland. In het coalitieakkoord aangegeven dat ‘Ganzen horen bij het Noord-Hollandse landschap, maar de schade die zij veroorzaken is te groot geworden. Wij willen meer prikkels aanbrengen om ganzen snel en doelgericht te verjagen. Eén van deze prikkels is het verhogen van het eigen risico bij faunaschade van agrarische ondernemers naar 20 procent.’

De rechtbank komt tot het volgende oordeel:

“Gelet op het voorgaande oordeelt de rechtbank dat verweerder niet deugdelijk heeft gemotiveerd waarom het billijk is dat de schade voor 20% ten laste van eiseres dient te blijven. Het gebrek is tweeledig in die zin dat verweerder enerzijds niet goed heeft onderbouwd waarom in het algemeen een eigen risico van 20% passend is en anderzijds niet heeft gemotiveerd of dit eigen risico ook passend is in het bijzondere geval van eiseres.”

Verder komt naar voren dat:

“De rechtbank overweegt dat dit betekent dat eiseres in de praktijk nauwelijks in staat is om schade veroorzaakt door ganzen te voorkomen of te beperken. Dit betekent dat de prikkel die beoogd wordt met het hanteren van het eigen risico, in feite afwezig is. De gestelde prikkel kan

daarom niet, althans niet met de huidige onderbouwing, aan het eigen risico van 20% ten grondslag worden gelegd. (...) Indien intensiever verjagen dan voorheen niet door verweerder van eiseres wordt geveerd of kan worden geveerd, is daarmee gegeven dat de motivering voor het verhogen van het eigen risico van 5 naar 20% tekort schiet.”

Uit deze uitspraak kun je opmaken dat de ondernemer feitelijk weinig extra's kan doen om ganzenschade te voorkomen, en het daarom dus onterecht is dat het eigen risico wordt vastgesteld op 20%. Naar aanleiding van deze uitspraak heeft het CDA een aantal vragen.

INLEIDING ANTWOORDEN

Vanzelfsprekend hebben wij kennis genomen van de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland, omdat in ons coalitieakkoord staat dat wij voornemens zijn het eigen risico bij ganzenschade te verhogen naar 20%. Ook in het aangevochten besluit van GS van Fryslân is 20% eigen risico toegepast. De rechtbank stelt twee gebreken in het besluit vast. Fryslân heeft 1) niet goed onderbouwd waarom in het algemeen een eigen risico van 20% passend is en 2) niet gemotiveerd of dit eigen risico ook passend is in het bijzondere geval van eiseres. Op beide zaken gaan wij hierna in,

Ad 1) Over de onderbouwing van de verhoging van het eigen risico in het algemeen zegt de rechtbank in overweging 9.3 het volgende:

Uit de gedingstukken komt naar het oordeel van de rechtbank vooral tot uitdrukking dat verweerder om politiek-bestuurlijke redenen aanleiding heeft gezien tot verhoging van het eigen risico. De totale kosten aan verleende vergoedingen voor ganzenschade in een reeks van jaren voorafgaande aan de vaststelling van het nieuwe beleid, is in de visie van verweerder dusdanig toegenomen, dat een trendbreuk nodig wordt geacht. In dat kader is vastgesteld met welk percentage de totale schade per jaar zou moeten verminderen. Toepassing van de zogeheten bonus malus-regeling is om die reden afhankelijk gemaakt van de vraag of die teruggang in vergoedingen zal worden bereikt. Met vorenstaande is echter niet gemotiveerd waarom het normale bedrijfsrisico of het normale maatschappelijke risico thans een stuk hoger moet worden gesteld dan voorheen.

Fryslân heeft dus vooral een politiek-bestuurlijke reden gegeven voor verhoging van het eigen risico, te weten dat de kosten voor vergoedingen te hoog zijn opgelopen. Dit is een andere motivatie dat wij hebben voor de verhoging van het eigen risico. Wij willen ons beleid meer in lijn brengen met de hoofdregel in de Wet natuurbescherming, dat een agrarische ondernemer verantwoordelijk is voor het voorkomen van schade door wilde dieren en dat hij alleen in bijzondere omstandigheden aanspraak kan maken op een tegemoetkoming in de schade, bijvoorbeeld wanneer de overheid de beheer en schadebestrijding onmogelijk maakt. De rechtbank Noord-Nederland ontkent dit ook niet. Aangezien in grote delen van Noord-Holland ruime mogelijkheden zijn om ganzen te verjagen, zou de verhoging van het eigen risico een logische, uit de systematiek van de wet voortvloeiende maatregel zijn.

Ad 2) Over de toepassing van een eigen risico van 20% in het bijzondere geval van eiseres zegt de rechtbank in de overwegingen 9.1 en 9.2:

Eiseres heeft gesteld dat zij vrijwel geen mogelijkheden heeft om de ganzen te verjagen doordat de percelen tussen rustgebieden voor de ganzen liggen en binnen een grens van 150 meter van deze gebieden verjaging niet is toegestaan. Verweerder heeft de juistheid van deze stelling niet weersproken. [...]

De rechtbank overweegt dat dit betekent dat eiseres in de praktijk nauwelijks in staat is om schade veroorzaakt door ganzen te voorkomen of te beperken. Dit betekent dat de prikkel die beoogd wordt met het hanteren van het eigen risico, in feite afwezig is. De gestelde prikkel kan daarom niet, althans niet met de huidige onderbouwing, aan het eigen risico van 20% ten grondslag worden gelegd.

De agrariër die het beroep had ingesteld had geen mogelijkheden om de ganzen te verjagen doordat zijn percelen tussen rustgebieden voor de ganzen liggen. Het spreekt ook in Noord-Holland voor zich dat in een dergelijk geval geen hoger eigen risico in rekening mag worden gebracht. Het uitgangspunt van de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer impliceert immers dat hij die verantwoordelijkheid ook kán nemen, door meer aan schadebeperking te doen.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Is GS bekend met deze uitspraak?

Antwoord 1:

Ja

Vraag 2:

Wat gaat GS doen met deze uitspraak?

Antwoord 2:

Wij hebben kennis genomen van deze uitspraak. Wij bereiden momenteel besluitvorming voor ten aanzien van het ganzenbeleid en de invoering van het eigen risico, zoals aangekondigd in het coalitieakkoord. Uiteraard betrekken wij de uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland bij onze afwegingen (zie ook de inleiding bij deze beantwoording).

Vraag 3:

Welke gevolgen heeft deze uitspraak voor de afspraak uit het coalitieakkoord "Ganzen horen bij het Noord-Hollandse landschap, maar de schade die zij veroorzaken is te groot geworden. Wij willen meer prikkels aanbrengen om ganzen snel en doelgericht te verjagen. Eén van deze

prikkels is het verhogen van het eigen risico bij faunaschade van agrarische ondernemers naar 20 procent.” Bent u bereid deze afspraak te heroverwegen?”

Antwoord 3:

Nee, dat zijn we niet. Zie voor het overige onze inleiding en het antwoord op vraag 2.

Vraag 4:

Gaat GS contact opnemen met FBE, LTO en andere belanghebbenden in Noord-Holland over deze rechterlijke uitspraak en zo ja op welke termijn?

Antwoord 4:

Wij zijn en blijven met genoemde partijen in gesprek over alle ontwikkelingen in het faunadossier.

Vraag 5:

Het CDA meent dat het verhogen van het eigen risico van ganzenschade naar 20% in Noord-Holland geen stand kan houden door deze uitspraak. Graag vernemen wij van GS of zij de verhoging gaan terugdraaien en zo niet waarom zij verwachten dat deze verhoging in Noord-Holland eventueel wel stand kan houden?

Antwoord 5:

Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar de inleiding en naar onze eerdere antwoorden.

Vraag 6:

Bent u met het CDA van mening dat door deze uitspraak de verhoging van het eigen risico bij faunaschade van agrarische ondernemers van tafel moet? Zo niet, hoe beoordeelt u dan het feit dat ook de boeren in Noord-Holland niet zelf verantwoordelijk zijn voor de ganzenschade? Zij hadden wel andere beheermaatregelen willen nemen om minder ganzenschade te hebben, maar hebben steeds voldaan aan het door de provincie gehanteerde ganzenbeleid. Dan is het toch niet terecht om ze nu 20% van de ganzenschade zelf te laten betalen?

Antwoord 6:

Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar de inleiding en naar onze eerdere antwoorden.

Vraag 7:

Welke financiële gevolgen heeft deze uitspraak voor de provincie? Hoe gaat u de mogelijke financiële gevolgen van deze uitspraak verwerken in de kadernota of middels een begrotingswijziging?

Antwoord 7:

Deze uitspraak heeft geen financiële gevolgen voor ons.

Bijlage(n) bij vragen

uitspraak zaaknummer LEE 19/3157